

Quick scan ecologie

Middenweg en Boerhavestraat te
Den Helder

Versie 24 november 2016

Samenvatting

Voor het voormalige postkantoor te Den Helder wordt een transformatie plaats vinden naar bijvoorbeeld woningen. Hiervoor zijn aanpassingen van het gebouw noodzakelijk. Aanbouw en opbouw wordt niet uitgesloten. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden. Onderzocht is of er beschermde soorten verwacht worden.

De aanwezigheid van vleermuizen en gierzwaluw in de gebouwen is niet uit te sluiten. Er is een kleine kans op aanwezigheid van de huismus. Als er effecten ontstaan op vleermuizen en vogels door de werkzaamheden, dan is een ontheffing van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk. Voor die ontheffing moet bepaald worden of er daadwerkelijk vleermuizen en broedvogels aanwezig zijn en wat het effect is. Zo nodig is mitigatie van de effecten verplicht.

Een effect op de natura 2000 gebieden en Natuurnetwerk Nederland wordt, door de aard en de omvang van de geplande ontwikkelingen, niet verwacht. Een melding van de PAS is mogelijk noodzakelijk.

Inhoud

- 2 — Aanleiding
- 3 — Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden
- 4 — Waarnemingen: veldgegevens en literatuur
- 6 — Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden
- 7 — Conclusie en advies
- 7 — Bronnen

Colofon

Opdrachtgever Van Riezen en partners

Projectnummer 16.221
Datum 24 november 2016
Auteur P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd T. Ursinus
Status definitief

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
Tel 06 - 27564247
E-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

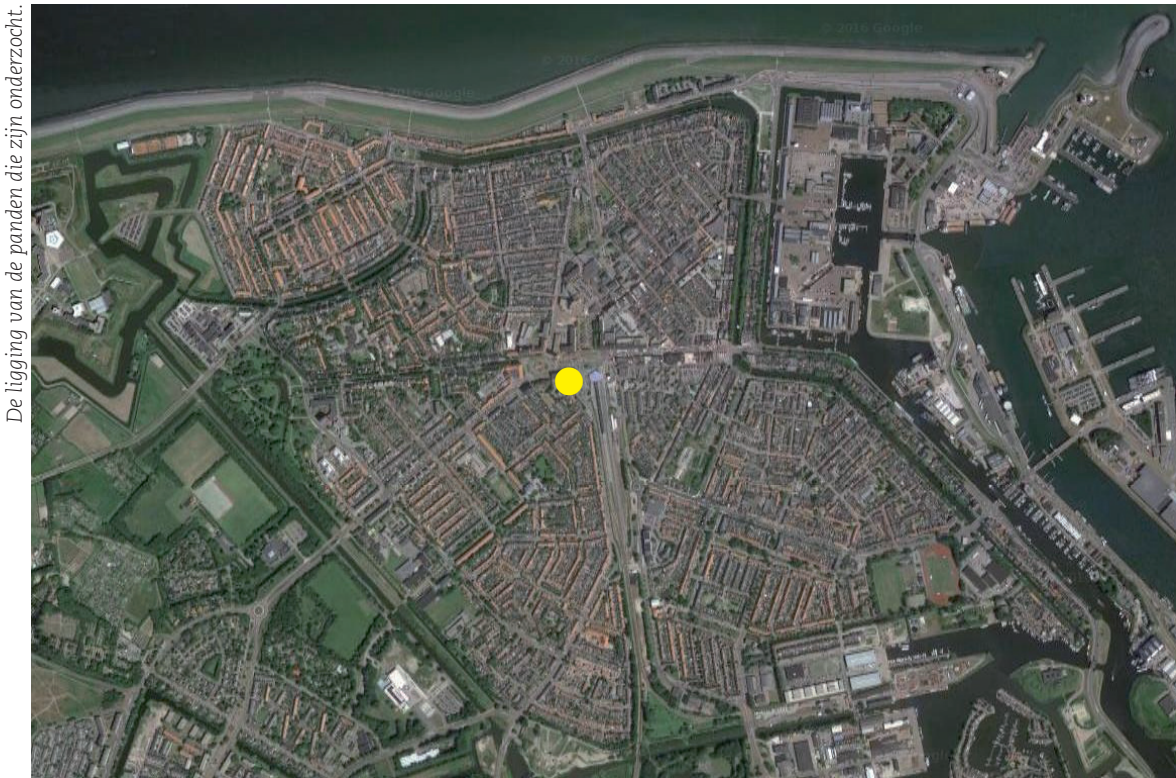
H 01

Aanleiding

Voor het voormalige postkantoor en aanliggende panden aan de Middenweg en Boerhavestraat te Den Helder wordt verkoop door de gemeente voorbereid. Na verkoop zal een transformatie plaats vinden naar bijvoorbeeld woningen. Hiervoor zijn aanpassingen van het gebouw noodzakelijk. Aanbouw en opbouw wordt niet uitgesloten. Momenteel is in een deel van het pand een particulier museum gevestigd. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden.

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo`n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Gezocht wordt naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van eventueel afdoend onderzoek. Per 1 januari 2017 vervalt de Flora en faunawet en de Natuurbeschermingswet, deze worden opgenomen in de Wet natuurbescherming. In d analyse wordt hier verder op ingegaan. Op basis van een quick scan kan worden beoordeeld of een ontheffing of een vergunning van de Wet natuurbescherming en of een wijziging van de provinciale verordening (waarschijnlijk) noodzakelijk is. Echter voor het aanvragen van een ontheffing c.q. vergunning is een meer nauwkeurig onderzoek - het afdoende onderzoek - noodzakelijk.

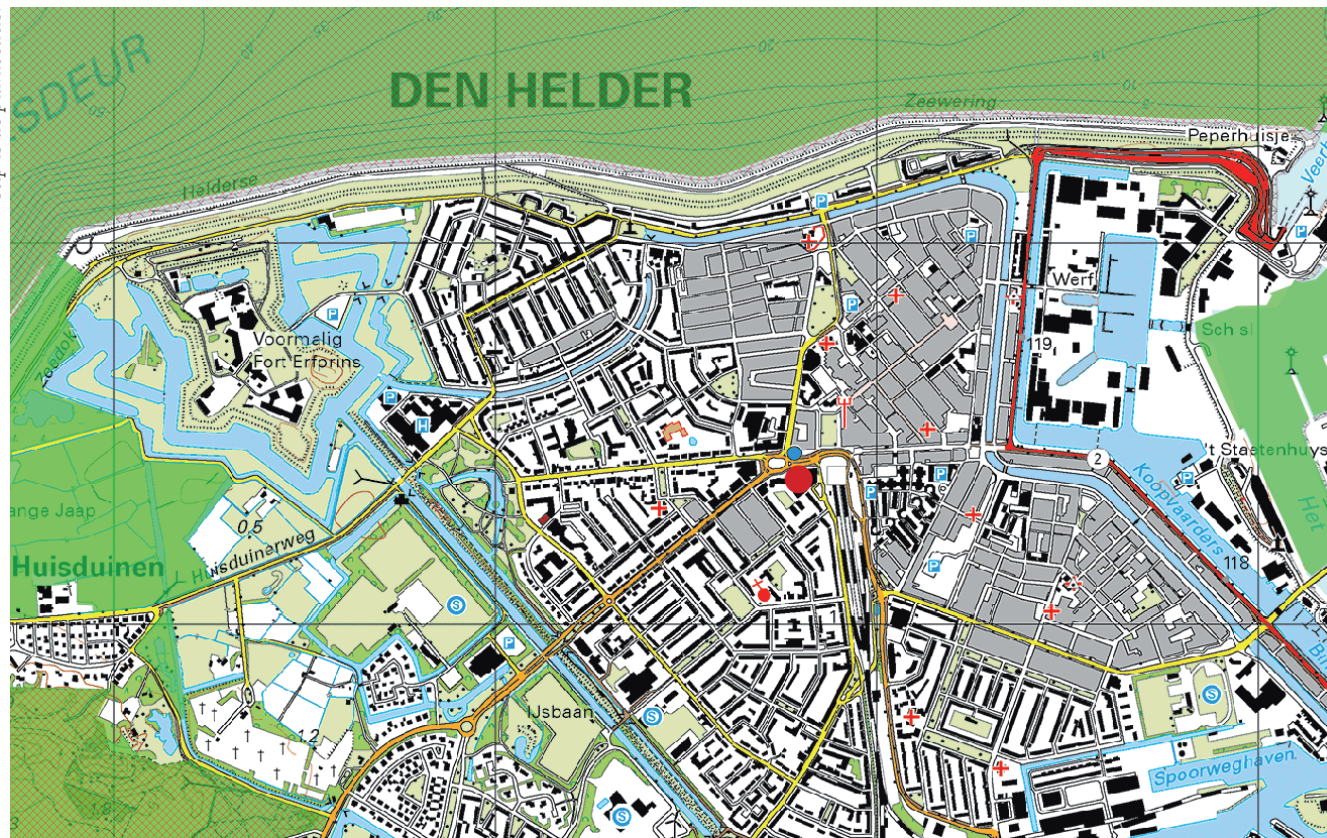
Om een goed oordeel te kunnen geven is op 31 oktober 2016 door een ecooloog een bezoek gebracht aan het terrein en is onderzocht wat de potentieel aanwezige natuurwaarden zijn. In de voorliggende notitie worden de resultaten van het oriënterend onderzoek besproken.

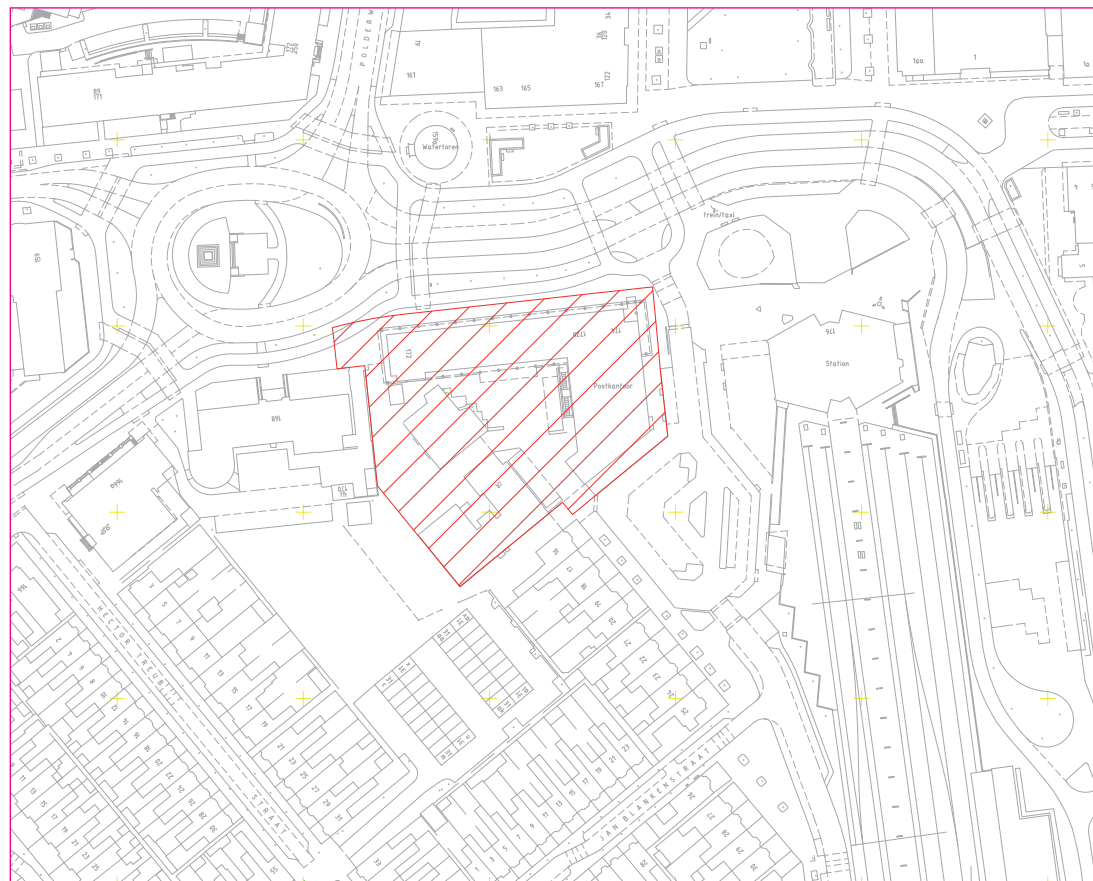
De ligging van de panden die zijn onderzocht.

H 02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

De Natura 2000 gebieden (gearceerd) en het Natuurnetwerk Nederland (groen). De rode stip is de planlocatie.

Het plangebied nabij het NS-station

De panden staan aan de Middenweg hoek Boerhavestraat. Het NS-station staat aan de overzijde van de Boerhavestraat. Ten westen van de panden is een kantoor gevestigd en aan de zuidzijde staan woningen en is een parkeerplaats aanwezig. De Middenweg is een brede doorgaande weg. Op het binnenplein van de panden staan enkele bomen en struiken en er staat een betonnen bunker. Het terrein is verder vrijwel volledig bebouwd of verhard. Er zijn geen belangrijke groenstructuren in de directe omgeving.

De beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland) liggen allemaal op grote afstand voornamelijk buiten de bebouwde kom. Het Natura 2000 gebied Waddenzee ligt op 850 meter ten noorden en de duinen liggen op bijna 1.500 meter ten zuidwesten van de panden. De dichtstbij liggende beschermde gebieden uit het Natuurnetwerk liggen 850 meter ten noorden van de panden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de provinciale ruimtelijke verordening beschermd.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten. Omdat nog niet duidelijk is wat de exacte functie wordt zal deze berekening in een later stadium worden uitgevoerd. Vanwege de grote afstand tussen Natura 2000 gebieden en het perceel kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

H 03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Om te kunnen beoordelen of er eventueel effecten zijn te verwachten op beschermde soorten is het gebied bezocht door een ecooloog. Tijdens het veldbezoek van 31 oktober 2016 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen het plangebied. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende dieren en planten in de directe omgeving van het plangebied. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bronnen

Voor het onderzoek zijn de regionale atlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving van het plangebied. Binnen en langs het perceel zijn geen huismussen bekend. Bij het station zijn enkele waarnemingen van de huismus bekend. Onduidelijk is of het broedvogels betreft. Aan de oostzijde van het voormalige postkantoor is een gierzwaluw gezien, ook aan de andere zijde van het station zijn gierzwaluwen bekend. Op relatief korte afstand zijn langs de Middenweg waarnemingen van de gewone dwergvleermuis bekend. In 2011 is vleermuisonderzoek uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol 2011. Hieruit is naar voren gekomen dat er toen geen vleermuisen in het pand verbleven. Er is een overvliegende en foeragerende gewone dwergvleermuis is aangetroffen nabij het postkantoor. In de verschillende atlassen wordt voor Den Helder wel de verschillende soorten (gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, huismus en gierzwaluw) gemeld, maar deze waarnemingen zijn niet op perceelsniveau te herleiden. Waarnemingen van andere soorten die op perceelsniveau zijn terug te brengen zijn niet bekend uit de omgeving.

Planten

Het perceel is grotendeels bebouwd of verhard. Op het binnenterrein is een smalle strook met beplanting aanwezig. Het betreffen voornamelijk cultivars. Plaatselijk is er enige tredvegetatie op de binnenplaats. Naast de bunker is de tredvegetatie goed ontwikkeld. Het betreft de associatie van vetmuur en zilvermos (*Bryo-Saginetum procumbentis*). Aan de straatzijde is slechts plaatselijk sprake van enige kruiden langs de gevel. De tredvegetatie is hier minder goed ontwikkeld. Er zijn geen beschermde inheemse beschermde soorten aanwezig of te verwachten.

Zoogdieren

Vleermuisen zijn de belangrijkste zoogdieren die zijn te verwachten binnen de bebouwde kom. Het gebouw is daarom onderzocht op potentiële invliegopeningen. Er zijn verschillende openingen in het gebouw die naar een verblijfplaats voor vleermuisen kunnen leiden. De bomen op het perceel hebben geen holten die geschikt zijn voor vleermuisen. De aanwezigheid van vleermuisen in het gebouw kan niet worden uitge-

sloten, de kans op vleermuizen in de bomen is erg klein. Een aanvullend onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk. Vleermuizen worden onderzocht in het voorjaar (kraam- en zomerverblijven) en het najaar (paarverblijven)

Vogels

Het terrein is tevens onderzocht op potentieel aanwezige nestplekken voor vogels met een broedplek dat het hele jaar is beschermd. De gierzwaluw kan niet worden uitgesloten voor het pand (mede gelet op de melding op waarneming.nl). De aanwezigheid van de huismus is minder waarschijnlijk. Voor de gierzwaluw is een aanvullend onderzoek noodzakelijk. Het is verstandig om de huismus ook te onderzoeken om aanwezigheid te kunnen uitsluiten.

Herpetofauna en vissen

Binnen het perceel is geen oppervlaktewater aangetroffen. Watergebonden organismen worden daarom met zekerheid niet verwacht. Theoretisch is het mogelijk dat er tijdens het bouwrijp maken een habitat voor de rugstreeppad ontstaat. De soort is echter niet bekend uit de omgeving. De kans op aanwezigheid, c.q. een invasie van de rugstreeppad is zeer klein.

Overige soorten

Er worden echter geen beschermde soorten verwacht, omdat deze zeer hoge eisen aan het habitat stellen en vrijwel uitsluitend binnen beschermde natuurgebieden voorkomen.

H 04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

Momenteel is de natuurbescherming geregeld via twee wetten: de Flora en faunawet voor soortbescherming en de Natuurbeschermingswet 98 voor gebiedsbescherming. Na 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht waarin beide wetten zijn opgenomen (samen met de Boswet). De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming is de PAS (de programmatische aanpak stikstof) een integraal onderdeel. Binnen de PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie te reduceren. Een onderdeel is dat voor alle bronnen een berekening moet worden uitgevoerd van de stikstofdepositie. Dit wordt met het voorgeschreven instrument Aerius berekend. Bij een depositie tussen 0.05 en 1,0 mol stikstof is er een meldingsplicht. Als er minder dan een 0.05 mol wordt veroorzaakt en er nog ontwikkelingsruimte is in het Natura 2000 gebied is er geen melding nodig. Is er geen ontwikkelingsruimte of wordt er een hoge depositie veroorzaakt dan is er vergunningplicht. Met de Aerius kan worden aangetoond dat er geen hoge depositie is.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Er zijn potentieel vleermuizen en gierzwaluw aanwezig in de gebouwen - er zijn verschillende potentieel geschikte invliegopeningen aangetroffen. De aanwezigheid van de huismus is minder waarschijnlijk. Als er een effect ontstaat op vleermuizen of vogels door de werkzaamheden aan de panden is een ontheffing van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk. Een ontheffing wordt niet gegeven op basis van een oriënterend onderzoek. Het is noodzakelijk dat een afdoend onderzoek naar vleermuizen en gierzwaluw wordt uitgevoerd. Dat betekent dat in de periode 10 mei tot 15 juli en de periode 15 augustus - 30 september tweemaal onderzocht moet worden (met een tussentijd van 20 dagen) of er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. De inventarisatie van de

gierzwaluw kan parallel aan de inventarisatie van vleermuizen worden uitgevoerd. Het is verstandig om ook de huismus te inventariseren. Hiervoor zijn twee inventarisaties in het voorjaar nodig.

Beschermde gebieden

Beschermde Natura 2000 gebieden en het Beschermd Natuurmonument liggen op grote afstand van de planlocatie. In de programatische aanpak stikstof, opgenomen in de Wet natuurbescherming, is bepaald dat alle stikstofbronnen beoordeeld moeten worden. Bij wijziging van deze bronnen is een analyse van de stikstofdepositie nodig. Dat gaat voor industriële vestiging, woningbouw, agrariërs etc.). Vaak volstaat een melding via de PAS, maar bij een hogere depositie dan 1 mol is een vergunning nodig. Ook als de vrije stikstofruimte is vergeven is een vergunning nodig, welke geweigerd kan worden. Voor de bestemmingswijziging is het noodzakelijk een berekening uit te voeren van de stikstofdepositie op de Natura 2000 gebieden. Omdat de feitelijke invulling nog niet bekend is zal deze berekening in een later stadium worden uitgevoerd. Gelet op de afstand en de omvang van het voornemen, is een kans op een effect als gevolg van de overige factoren uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op een flinke afstand. Gelet op de afstand en de omvang van het voornemen, is een kans op een effect uitgesloten.

Voor het voormalige postkantoor en aanliggende panden aan de Middenweg en Boerhavestraat te Den Helder wordt verkoop door de gemeente voorbereid. Na verkoop zal een transformatie plaats vinden naar bijvoorbeeld woningen. Hiervoor zijn aanpassingen van het gebouw noodzakelijk. Aanbouw en opbouw wordt niet uitgesloten. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden.

Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 31 oktober 2016 het terrein bezocht en beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen het plangebied en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

De Wet natuurbescherming kent een regime voor soortbescherming en voor gebiedsbescherming. Bij schade aan of effecten op is voor de soortbescherming een ontheffing nodig en voor de gebiedsbescherming een vergunning.

Beschermde soorten

De aanwezigheid van vleermuizen en gierzwaluw in de gebouwen is niet uit te sluiten. Er is een kleine kans op aanwezigheid van de huismus. Als er effecten ontstaan op vleermuizen en vogels door de werkzaamheden, dan is een ontheffing van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk. Voor die ontheffing moet bepaald worden of er daadwerkelijk vleermuizen en broedvogels aanwezig zijn en wat het effect is. Zo nodig is mitigatie van de effecten verplicht.

Beschermde gebieden

Een effect op de natura 2000 gebieden en Natuurnetwerk Nederland wordt, door de aard en de omvang van de geplande ontwikkelingen, niet verwacht. Een melding van de PAS is waarschijnlijk noodzakelijk.

Conclusie

Zowel in het kader van de huidige wetgeving (Flora en faunawet & Natuurbeschermingswet 98) als de nieuwe Wet natuurbescherming is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Mogelijk is een ontheffing nodig. Ook een verklaring van geen bedenkingen kan worden gevraagd. Een aanvullend onderzoek moet worden uitgevoerd in het optimale seizoen, met voldoende inspanning, de juiste inventarisatietechnieken en gekwalificeerd personeel. Els & Linde B.V. verzorgd dergelijk onderzoek.

Er is geen vergunning nodig en er is geen afwijking van de ruimtelijke ordening Noord-Holland nodig. Er is waarschijnlijk wel een melding van de PAS nodig.

Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest- Afrika. Triton Natuur.

Herder, J. (2010). Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010. RAVON – Landschap Noord-Holland

Herder, J., Kranenbarg, J., Hoogetboom, D., Hamers, J., Dekker, K. (2012). Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012. RAVON – Landschap Noord-Holland

Hoogetboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.

Kaag, K. (2012) Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009. Vlinderstichting, Landschap Noord-Holland.

Kapteyn, K (1995). Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem

Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.

Scharringa, C.J.G., W. Ruiterbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.

waarneming.nl

noord-holland.nl